

KHOA QUẢN LÝ VĂN HÓA, NGHỆ THUẬT

BIÊN TẬP - VIẾT KỊCH BẢN

CHƯƠNG TRÌNH VĂN HÓA NGHỆ THUẬT

GIẢNG VIÊN: TRỊNH ĐĂNG KHOA

1. Xác định đề tài, chủ đề và tên chương trình VHNT

2. Xác lập mục đích, ý nghĩa, yêu cầu chương trình VHNT

3. Bố cục nội dung và kết cấu hình thức thể loại chương trình VHNT

4. Thiết kế tiết mục VHNT

5. Cấu trúc tổng thể, đặt tên chương trình VHNT

6. Trình bày kịch bản chương trình VHNT

Nội dung
học tập

5. Cấu trúc tổng thể, đặt tên chương trình VHNT

5.1. Cấu trúc tổng thể: kịch bản chương trình VHNT thường có **cấu trúc gồm ba phần cơ bản** là mở, phát triển và kết. Toàn bộ hệ thống tiết mục vừa thiết kế ở trên như thể là phần trọng tâm – phát triển của chương trình, để hoàn chỉnh cấu trúc tổng thể, người viết cần phải tiếp tục hoàn chỉnh phần mở và kết chương trình.

Quá trình này, bao gồm một số công việc như: (1) Xác định tuyến phát triển chương trình. (2) Xác định và tập trung đầu tư ý tưởng thiết kế các tiết mục chủ lực, tiết mục “đỉnh”, điểm nhấn của chương trình (các tiết mục này thường ở vị trí mở đầu, cao trào và kết thúc chương trình). (3) Kết nối mạch lạc giữa các tiết mục, chương, phần lại với nhau.

5. Cấu trúc tổng thể, đặt tên chương trình VHNT

(1) Tuyến phát triển chương trình: mỗi chương trình đều được xây dựng trên một tuyến phát triển nhất định, tuyến phát triển thể hiện sự vận động hợp lý, liên tục của nội dung câu chuyện trong một tiết tấu nhất định của chương trình.

Có hai dạng tuyến tính căn bản là **dạng lượn sóng** thể hiện tính chất, nội dung trữ tình là chính và **dạng gấp khúc** có tính chất, nội dung mạnh, khỏe, chiến đấu là chính. Trên cơ sở hai tuyến tính căn bản này, chúng ta có thể ứng dụng vào thiết kế tuyến phát triển chương trình VHNT hai nhóm tuyến chương trình là: nhóm đơn tuyến và nhóm đa tuyến.

5. Cấu trúc tổng thể, đặt tên chương trình VHNT

- **Nhóm chương trình (tiết mục) đơn tuyến**, chỉ thể hiện một dạng tuyến tính căn bản trong xây dựng tuyến phát triển chương trình (tiết mục), bao gồm:
 - + Tuyến lượn sóng: cả chương trình (tiết mục) đều có tính chất, nội dung mềm mại, trữ tình là chính
 - + Tuyến gấp khúc: cả chương trình (tiết mục) đều có tính chất, nội dung mạnh, khỏe, chiến đấu là chính

5. Cấu trúc tổng thể, đặt tên chương trình VHNT

- **Nhóm chương trình (tiết mục) đa tuyến**, thể hiện kết hợp cả hai tuyến lượn sóng và gấp khúc (đan xen) trong xây dựng tuyến phát triển chương trình (tiết mục), bao gồm:
 - + Tuyến hình thoi: chương trình (tiết mục) mở ra mềm mại, trữ tình; phát triển/cao trào mạnh, khỏe, chiến đấu; kết thúc mềm mại, trữ tình.
 - + Tuyến VA: chương trình (tiết mục) mở ra mạnh, khỏe, chiến đấu; phát triển/cao trào mềm mại, trữ tình; kết thúc mạnh, khỏe, chiến đấu.

5. Cấu trúc tổng thể, đặt tên chương trình VHNT

(2) Mở, cao trào và kết thúc chương trình: trong mỗi tuyến phát triển của chương trình đều có những điểm nhấn trọng tâm, đó là điểm nhấn ở các tiết mục mở đầu, cao trào và kết thúc chương trình. Trước tiên, cần xác định tiết mục mở đầu, cao trào và kết thúc là những tiết mục nào sau đó, tiến hành tập trung ý tưởng xây dựng cách thức thể hiện tiết mục sao cho tạo được hiệu quả thẩm mỹ, ấn tượng nghe nhìn mạnh mẽ nhất, hoành tráng nhất.

5. Cấu trúc tổng thể, đặt tên chương trình VHNT

(3) Kết nối giữa các tiết mục trong chương trình: giữa các tiết mục phải được liên kết với nhau bằng các thủ pháp nghệ thuật, để tạo ra sự mạch lạc giữa các tiết mục, và sự thống nhất, hoàn chỉnh (đúc khối) của cả chương trình. Lắp ghép liền mạch và hài hòa thống nhất tất cả tiết mục trong chương trình là một đặc trưng của thể loại chương trình văn hóa nghệ thuật. Một kết nối tiết mục “đẹp” phải đồng thời chứa đựng sự hợp lý, mạch lạc về nội dung, sự sáng tạo, thẩm mỹ về hình thức và sự sinh động, biến đổi phù hợp về tiết tấu.

Bài tập 6

- ▶ Xác định tuyến chương trình
- ▶ Xác định các tiết mục định của chương trình
- ▶ Thiết kế tiết mục định của chương trình

5. Cấu trúc tổng thể, đặt tên chương trình VHNT

5.2. Đặt tên chương trình là thành phần quy định bắt buộc phải có đối với mỗi chương trình, nó dùng để nhận diện (gọi tên) một chương trình và để khu biệt giữa chương trình này với chương trình khác. Tên chương trình có khi được sáng tạo, xuất hiện ngay từ lúc bắt đầu viết kịch bản, trong quá trình viết kịch bản hay sau khi viết xong kịch bản.

Tên chương trình văn hóa nghệ thuật thường bao gồm tên của hình thức thể loại chương trình văn hóa nghệ thuật kết hợp với tên riêng của mỗi chương trình.

5. Cấu trúc tổng thể, đặt tên chương trình VHNT

Ví dụ: chương trình văn nghệ **“Cánh có lòng mẹ”**

Trong đó:

- Tên hình thức thể loại là: chương trình văn nghệ (thể loại chương trình văn hóa nghệ thuật – hình thức chương trình văn nghệ)
- Tên riêng của chương trình văn nghệ: “Cánh cò lòng mẹ” (tên riêng thường đặt trong ngoặc kép)

5. Cấu trúc tổng thể, đặt tên chương trình VHNT

Ví dụ:

Chương trình văn nghệ “**Vinh quang Mẹ Việt Nam anh hùng**”

Chương trình tuyên truyền cổ động “**Hoa chấn tiền phương**”

Chương trình cuộc thi “**Gánh tình hậu phương**” (Cuộc thi tìm hiểu những đóng góp về vật chất và tinh thần của người phụ nữ Việt Nam trong cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước mang tên “Gánh tình hậu phương”).

Bài tập 7

Đặt tên cho chương trình